QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

S.T.O. PRIM IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI
ONOR. IMHALLEF JOSEPH R. MICALLEF
ONOR. IMHALLEF TONIO MALLIA

Seduta ta' nhar il-Ġimgħa, 29 ta' Marzu, 2019

Kawża Numru 21

Appell Numru 633/15 MH

L-Assoċjazzjoni tal-Pulizija ta' Malta; Frankie Sammut; u Malcolm Bondin

vs

Il-Kummissarju tal-Pulizija; Kevin Mahoney, Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Intern u s-Sigurtà Nazzjonali; Pierre Grech Pillow; u Obelisk Auctions Limited (C – 42122)

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell imressaq mill-intimati Kummissarju tal-Pulizija u Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Intern u s-Sigurtà Nazzjonali

minn sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fid-29 ta' Mejju, 2017, li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra, qatgħet hekk:

> "*1. Tilqa' l-ewwel talba attrici billi jirrizultalha li l-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghall-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali ma kellhom ebda raguni tajba biex izommu lill-atturi milli jippartecipaw fl-irkanti msemmija u li l-projbizzjoni mposta minn dawn il-konvenuti dwar il-partecipazzjoni tal-ufficjali pubblici fiz-zewg irkanti msemmija hija abbuziva u llegali fil-konfront tal-istess atturi. Izda ghar-ragunijiet moghtija tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talba attrici fir-rigward tal-allegata diskriminazzjoni sofferta minnhom bid-decizjoni mpunjata;*
>
> *"2. Tichad it-tieni u t-tielet talba ghar-ragunijiet imsemmija;*
>
> *"3. Tikkonferma l-jedd pretiz mill-Mandat t'Inibizzjoni Nru 313/15 fl-isimijiet "Assocjazzjoni tal-Pulizija ta' Malta et vs Kummissarju tal-Pulizija et" dekretat definittivament fis-17 ta' Marzu 2015;*
>
> *"4. Tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghall-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali;*
>
> *"5. L-ispejjez tal-kawza ikunu a karigu tal-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghall-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali solidalment bejniethom.*";

2. Dik il-Qorti waslet għad-deċiżjoni tagħha wara li għamlet il-kunsiderazzjonijiet li ġejjin (safejn rilevanti għall-appell tal-lum):

> *"Il-kaz tal-lum skatta wara li fuq struzzjonijiet tal-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u tas-Segretarju Permanenti fil-Ministeru tal-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali hareg Avviz li kien ser jinzamm bejgh individwali bl-irkant ta' diversi oggetti li kienu jintuzaw minn jew li kienu fil-pussess tal-Kummissarju tal-Pulizija. L-oggetti kienu jinkludu vetturi, dghajjes u armi. Skont l-imsemmi Avviz, l-ufficjali pubblici kollha fil-gzejjer Maltin kienu ser jigu projbiti milli jippartecipaw f'dawn iz-zewg irkanti. Skont l-atturi ma hemm ebda dispozizzjoni tal-ligi li tipprovdi ghal tali projbizzjoni u ghalhekk fil-fehma taghhom l-agir tal-awtoritajiet imsemmija huwa wiehed diskriminatorju, arbitrarju u bi ksur ta' ligi. Ghall-atturi, r-regolament 110 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 170.01 citat mill-awtoritajiet in sostenn tal-projbizzjoni minnhom imposta huwa inapplikabbli ghal bejgh individwali u b'irkant pubbliku. L-atturi ghandhom interess li huma u l-ufficjali pubblici kollha jippartecipaw*

f'dan l-irkant u ghalhekk qeghdin jitolbu lil din il-Qorti sabiex issib li l-konvenuti ma kellhom ebda raguni valida sabiex izommu lill-atturi milli jippartecipaw fl-irkanti msemmija u li l-projbizzjoni tal-partecipazzjoni taghhom fihom hija diskriminatorja, abbuziva u llegali. Huma qed jitolbu wkoll li l-konvenuti jigu ordnati jhallu lill-atturi u lill-ufficjali pubblici kollha jippartecipaw f'dawn l-irkanti flimkien mal-bqija tal-pubbliku, liema rkanti m'ghandhomx isiru hlief bil-partecipazzjoni tal-atturi u tal-ufficjali pubblici. Inoltre, l-jedd tar-rikorrenti skont il-Mandat t'Inibizzjoni Nru 313/15 fl-istess ismijiet ghandu jigi konfermat.

"Minn naha l-ohra z-zewg konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghall-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali laqghu ghal din l-azzjoni kemm b'eccezzjonijiet preliminari kif ukoll fil-mertu. Ghal dak li hu mertu dawn il-konvenuti jsostnu li huma m'agixxewx ultra vires u lanqas b'mod abbuziv u llegali izda skont il-provvedimenti tar-regolament 110 tal-L.S.174.01 li jirregola t-tnehhija ta' hazniet tad-Dipartimenti tal-Gvern. Skont dawn il-konvenuti, dan ir-regolament jippermetti t-tnehhija tal-hazniet kemm permezz ta' sejha pubblika ghall-offerti kif ukoll b'modi ohra skont id-diskrezzjoni tas-Segretarju Permanenti responsabbli mid-Dipartiment koncernat. Il-konvenuti jishqu li dan ir-regolament, f'kull kaz u ghal kull tip ta' tnehhija, jipprekludi l-ufficjali pubblici milli jikkwotaw jew jitfghu offerti biex jakkwistaw il-hazniet imsemmija kemm b'mod dirett kif ukoll indirett. Ir-ratio legis wara dan ir-regolament huwa l-eradikazzjoni u kontroll ta' kull kunflitt ta' nteress li jista' jkollhom ufficjali pubblici fl-amministrazzjoni pubblika ta' finanzi f'idejn dipartimenti tal-Gvern. Fil-fehma tal-konvenuti t-talbiet kollha attrici ghandhom jigu michuda.

"Ikkunsidrat:

"Mill-provi li tressqu jirrizulta li:

"1. Permezz ta' Avviz[1] mahrug mill-konvenuti Obelisk Auctioneers & Valuers fuq struzzjonijiet tal-konvenut l-iehor il-Kummissarju tal-Pulizija gie reklamat bejgh bl-irkant fuq medda t'erbat ijiem ta':

"a. aktar minn 700 arma tan-nar in kwantu ghal 425 lott ta' armi tan-nar antiki u tal-kollezzjoni li qabel kienu stokk jew jintuzaw fis-servizz tal-pulizija u in kwantu ghal 342 lott ta' armi tan-nar konfiskati;

"b. 129 lott ta' vetturi uzati tal-Pulizija, speedboats, ribs u spare parts.

"2. L-irkant tal-vetturi tal-Pulizija, dghajjes u spare parts kellu jsir it-Tlieta 24 ta' Frar 2015 filwaqt li l-irkant tal-armi kellu jsir mill-Erbgha 25 sas-Sibt 28 ta' Frar 2015;

"3. L-istess Avviz kien jghid ukoll li:

[1] Fol 41

> *"As stipulated in the General Financial Regulations (S.L. 174.01) Art.110 public officers are not allowed to participate in this auction both in a direct or in an indirect manner."*

"4. Il-konvenuta Obelisk Auction Gallery ppublikat katalgi bil-listi tal-oggetti ntizi ghall-irkant pubbliku inkluz l-auction starting price ghal kull oggett[2];

"5. Fit-23 ta' Frar 2015, l-atturi odjerni ntavolaw proceduri ghall-hrug ta' Mandat t'Inibizzjoni Nru 313/2015 fl-ismijiet "L-Assocjazzjoni tal-Pulizija ta' Malta et vs Il-Kummissarju tal-Pulizija et" permezz ta' liema huma talbu lill-Qorti sabiex tordna l-hrug tal-Mandat sabiex izzomm lill-intimati milli jibdew u jipprocedu u jzommu z-zewg irkanti msemmijin hawn taht li fihom ma humhiex qed jithallew jippartecipaw billi huma ufficjali pubblici. B'digriet datat 17 ta' Marzu 2015 il-Qorti laqghet dik it-talba[3];

"6. ***L-eks Kummissarju tal-Pulizija Peter Paul Zammit****, imharrek mill-atturi xehed[4] illi fi zmienu rrizulta li l-Korp kellu diversi assi li ma kienx qieghed jutilizza u peress li l-Korp kellu bzonn il-fondi ghall-istrutturar tieghu kellu l-idea li dawn jinbieghu b'irkant. Huwa qal li kienet qamet il-kwistjoni li l-ufficjali pubblici ma setghux jippartecipaw f'dawn l-irkanti u hu kien tal-fehma li huwa zbaljat li dawn ma jithallewx jippartecipaw. Dan ghaliex fil-fehma tieghu huma mhux biss kienu ufficjali tal-korp izda hafna mill-membri kienu wkoll kollezzjonisti u huma licenzjati barra l-korp. Uhud mill-armi ghall-bejgh kienu wzati minnhom stess. Ir-raguni tal-impediment ghall-partecipazzjoni ta' dawn l-ufficjali pubblici li giet moghtija lilu kienet li kien hemm regolament minn naha tal-Finanzi. Fil-fehma tax-xhud, fil-kuntest partikolari ta' dan il-kaz, din il-projbizzjoni ma kinitx taghmel sens. Ghalkemm meta hareg l-Avviz fl-2015 huwa ma kienx ghadu Kummissarju, huwa kien involut hafna fil-preparamenti ghal dan l-irkant;*

"7. ***L-Ispettur Malcolm Bondin****, wiehed mill-atturi, xehed[5] li huwa kien ilu 16 il-sena fil-Korp u jokkupa l-kariga ta' President tal-Assocjazzjoni tal-Pulizija ta' Malta. L-interess personali tieghu fl-irkanti in kwistjoni huwa li whud mill-armi li ser jinbieghu kienu gew trejnjati bihom huma stess meta dahlu l-Akkademja u ghalhekk huwa xtaq jakkwista xi armi minnhom bhala tifkira. Huwa xtaq ukoll jakkwista xi armi bhala tifkira tal-kunjatu tieghu li ghamel snin shah fil-korp tal-Pulizija. U peress li huwa wkoll dilettant tal-karozzi xtaq ukoll jippartecipa fl-irkant taghhom. L-Assocjazzjoni kienet ukoll waqqfet il-Malta Association Shooting Club li fih 'il fuq minn 200 membru u meta dawn marru biex jaghmlu l-viewing u gew infurmati li ma kinux ser jithallew jiehdu sehem huma marru jilmentaw mal-Assocjazzjoni. Fil-*

---

[2] Fol 85 u 93
[3] Fol 4 et seq
[4] Fol 32 et seq
[5] Fol 37 et seq

fehma tal-Assocjazzoni r-Regolament 110 tal-L.S. 174.01 m'ghandux japplika ghal fini ta' dan l-irkant u huma mhu ser ikollhom ebda vantagg fuq ebda persuna ghax kulma ser jaghmlu huwa li jmorru u min jibbidja l-akbar somma jirbah;

*"8. **L-Ispettur Frankie Sammut**, wiehed mill-atturi, xehed[6] li huwa kien ilu 15 il-sena fil-Korp u huwa l-PRO tal-Assocjazzjoni. Peress li ghamel 9 snin minnhom jahdem gewwa s-sezzjoni tal-Administrative Law Enforcement, kien hemm xi dghajjes li kienu ghal qalbu u xtaq li forsi jibbidja ghal wahda minnhom ghax ghandu l-licenzja nawtika. Huwa gie wkoll avvicinat minn diversi membri tal-Assocjazzjoni li xtaqu jippartecipaw fl-irkanti. Huwa kkorrisponda mal-Kummissarju Michael Cassar biex jitlob kjarifika bil-miktub dwar is-sitwazzjoni u r-risposta li nghata kien li skont ir-regolament 110 tal-LS 174.01 huma ma setghux jippartecipaw. Minkejja t-tentattivi u t-tahdidiet li saru mal-awtoritajiet koncernati, l-awtoritajiet konvenuti ma bidlux il-pozizzjoni taghhom.*

*"9. **Emanuel Galdes**, ufficjal pubbliku li jahdem mad-Dipartiment tad-Dwana spjega[7] li meta huma jkollhom surplus items huma jiddisponu minnhom permezz ta' rkant pubbliku u fih ma jippartecipawx impjegati tad-Dwana u familjari taghhom. Huwa ma kienx f'qaghda jghid jekk qatt kienx hemm ufficjali tad-Dwana li ghamlu xi rikjesta jew ilment biex jippartecipaw f'dawn l-irkanti. Senjatament esebixxa d-dokument EG[8] fejn f'dan il-kuntest hemm imnizzel "..employees of the Custom Department and their immediate families are to refrain from tendering any offers in connection with this particular call for application" .*

*"10. **L-Ispettur Kenneth Haber** spjega[9] li bhala procedura tac-civil, meta jkun hemm surplus items, jinhatar Bord estraneju mid-Dipartiment, f'dan il-kaz mill-Korp tal-Pulizija, biex jevalwaw dawn l-items u jaghmlu rapport dwar x'ghandu jsir bihom. Din kienet ser tkun l-ewwel darba li l-korp tal-Pulizija ser jiddisponi mill-armi. Ir-raguni kienet kemm wahda ta' ntrojtu finanzjarju kif ukoll biex ikun hemm aktar spazju fl-istores. Fir-rapport li sar minn dan il-Bord[10] kien sar suggeriment biex issir talba lill-Ministru tal-Finanzi ghal ezenzjoni mill-ligi fir-rigward tal-ufficjali pubblici sabiex huma wkoll ikunu jistghu jippartecipaw fl-irkanti in kwistjoni. Fl-24 ta' Mejju 2014, rapprezentant tal-Kummissarju tal-Pulizija kiteb lill-Ministeru tal-Finanzi fejn a bazi ta' din ir-rakkomandazzjoni tal-Bord talab l-awtorizzazzjoni tal-Ministeru biex ufficjali pubblici jithallew jippartecipaw f'dawn l-irkanti[11]. Fil-5 ta' Gunju 2015 inghatat ir-risposta tal-Ministeru tal-Finanzi fis-sens li d-dispozizzjonijiet tar-regolament 110 tal-Ligi Sussidjarja in ezami*

[6] Fol 52 et seq
[7] Fol 65 et seq
[8] FoL 85A.
[9] Fol 76 et seq
[10] Dok KH a fol 85
[11] Dok KH 2 a fol 85

kellhom japplikaw f'dan il-kaz[12]. Fil-kaz tal-lum kien gie deciz li s-surplus items jiddisponu minnhom mhux b'tender izda b'irkant ta' oggetti ndividwali. Dan b'kuntrast mas-sistema kif kienet tithaddem qabel fejn l-oggetti kienu jinbieghu b'lottijiet ghal prezz baxx hafna. Fl-irkanti mertu ta' dawn il-proceduri kienu diga' bdew isiru l-viewings u lejliet li kien ser jibda l-irkant sar il-Mandat t'Inibizzjoni mill-atturi. Ix-xhud cahad li originarjament l-intendiment kien li l-irkant ikun miftuh biss ghall-membri tal-Korp izda rrikonoxxa li kien sar suggeriment f'dak is-sens;

*"11. **Audrey Anne Callus Randich**, direttur fil-Ministeru tal-Finanzi xehdet[13] dwar il-procedura mhaddma biex id-Dipartimenti tal-Gvern jiddisponu minn hazniet zejda. Irreferiet ghar-regolament 110 tal-Ligi Sussidjarja in ezami. Hija spjegat li jkun hemm sejha ghall-offerti jew tender mid-Dipartiment tal-Kuntratti izda s-Segretarju Permanenti jista' jiddeciedi li jiddisponi b'mod iehor milli b'tender bhal per ezempju b'irkant pubbliku. Jekk l-ammont ikun sa €47,000 kull lott, jista' jiddisponi mill-hazniet zejda s-Segretarju Permanenti billi jaghmel sejha ghall-offerti jew dipartimentali jew miftuha. Jekk tkun ghal ammont sa €6,000 jistghu ukoll jitnehhew fis-suq liberu wara li jingabru hames kwotazzjonijiet filwaqt li fil-kaz ta' valur li ma jaqbizx l-€1,200 il-Kap tad-Dipartiment jista' jiddisponi minnhom kif jidhirlu l-ahjar u cioe' jew bis-sejha ghall-offerti jew bl-irkant. Ghal dawn is-sejhiet jista' jippartecipa kulhadd barra l-ufficjali pubblici.*

*"**Ikkunsidrat:***

*"Qabel kull kunsiderazzjoni ohra l-Qorti tissottolinea li mandati kawtelatorji jigu decizi biss fuq bazi prima facie, u cioe' dak li jirrizulta lill-Qorti mad-daqqa t'ghajn. Kif riaffermat minn din il-Qorti stess fil-proceduri ghal hrug ta' Mandat t'Inibizzjoni fl-ismijiet **Globalair Travel Ltd vs Tomie McCarthy et tat-2 ta' Jannar 2016[14]-***

> *"A priori din il-Qorti terga tirritjeni kif dejjem ghamlu il-Qrati nostrana illi l-ezami li trid taghmel hawn huwa bla dubbju u biss dak sal-livell ta' prima facie. Hija ma tista' qatt tidhol fid-dettal ta' l-ezami tal-lanjanzi mressqa b'tali mod illi tuzurpa il funzjoni li trid tezercita meta tigi biex tiddecied ir-rikors guramentat gia presentat kontestwalment mal-mandat kawtelatorju.*

*"Illi nghad fid-digriet "**Joseph Camilleri et vs Anthony Gove' et"** P.A.(RCP) 10 ta' Mejju 2001 – Rikors Numru 286/2001/RCP) u "**Josephine Sammut vs Emanuel Sammut et**" (P.A. (RCP) 29 ta' Novembru 2001 inghad ukoll "li mid-disposizzjoni tal-istess artikolu 836 jidher li l-unika ezami li trid taghmel din il-Qorti huwa dak biss ta' 'prima facie', u dan ghaliex il-mertu kollu jigi nvestigat fil-kawza proprja*

[12] Dok KH 3 a fol 85
[13] Fol 88 et seq
[14] Nru 1002/16 – Dawn kienu proceduri ghar-revoka ta' Mandat kawtelatorju izda l-principji dwar il-kriterju tal-*prima facie* huma l-istess

bejn il-partijiet, u ghalhekk hemm limitazzjoni sinifikanti fl-ezami li trid taghmel il-Qorti f'dan l-istadju, u dan tenut kont li hawn si tratta dejjem ta' procedura preliminari, li ghad qed tistenna l-ezitu finali tal-kawza proprija". (Ara wkoll ***P.J. Sutters Company Limited vs Concept Limited*** *– P.A.RCP. 10 ta' Mejju 2001;* ***Visa Investments Ltd vs Blye Engineering Co. Ltd*** *P.A. RCP. 7 ta' Frar 2001). Ghalhekk bla dubbju ta' xejn kull stedina lil Qorti li tezamina in funditus it-talbiet mressqa fir-rikors jew il-veru mertu tal-bazi tal-mandat ma jistghux jigu ikkontemplati f'dan l-istadju."*

"Dan qed jinghad ghax hija l-Qorti li quddiemha tigi ntavolata l-kawza li ghandha l-kompetenza li tiddeciedi l-kaz fil-mertu, u dan indipendentement minn dak li jkun instab fuq bazi prima facie fil-proceduri kawtelatorji. Huwa fatt maghruf li mhux kull jedd milqugh prima facie b'mandat kawtelatorju gie konfermat fil-mertu u vice versa. Ghalhekk, u partikolarment b'referenza ghal dak sottomess mill-atturi fir-rigward[15], il-Qorti taghmilha cara li hija b'ebda mod ma hi se thossha marbuta jew influwenzata minn dak deciz prima facie fil-Mandat t'Inibizzjoni Nru 313/2015 fir-rigward tal-interpretazzjoni tar-regolament 110 tal-L.S. 174.01 u l-evalwazzjoni taghha ser issir in funditus kif inhu mistenni minnha a bazi tal-provi u sottomissjonijiet imressqa quddiemha fl-atti tal-proceduri odjerni u xejn iktar.

"Stabbilit il-premess, il-Qorti sejra tghaddi biex titratta l-ewwel zewg eccezzjonijiet preliminari tal-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u tas-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghall-Intern u s-Sigurta' Nazzjonali.

– Omissis –

"Sorvolati dawn l-eccezzjonijiet preliminari, l-Qorti sejra tghaddi biex tezamina l-qofol tal-kwistjoni fil-mertu bejn il-partijiet u cioe' jekk id-decizjoni tal-awtoritajiet konvenuti li jipprojbixxu lill-atturi, flimkien mal-bqija tal-ufficjali pubblici l-ohra, hijiex wahda li ssib il-komfort taghha fil-ligi, kif jirritjenu l-istess konvenuti, jew inkella hijiex wahda abbuziva kif allegat mill-atturi.

"Il-punt krucjali li ghandu jwassal ghad-determinazzjoni ta' din il-kwistjoni huwa proprju l-interpretazzjoni tar-regolament 110 tar-Regolamenti dwar il-Finanzi Generali (L.S.174.01).

"In linea ta' principji gurisprudenzjali, intqal hekk fil-kaz ***It-Tabib Dottor John Cassar et vs Stanley Castillo deciz fis-6 t'Ottubru 2004***[16] *-*

> *"Kif saput, il-kompitu ta' l-interpretazzjoni mhux ezercizzju facli u, anzi, ta' sikwit joffri insidji li, jekk wiehed ma joqghodx attent*

[15] Nota ta' Sottomissjonijiet a fol 102
[16] App Nru 284/01

*ghalihom, spiss jinkorri fi zball. Dan jokkorri partikolarment fejn it-test ikun oskur jew elaborat izzejjed jew fejn ikun fonti ta' aktar minn interpretazzjoni wahda. B'danakollu, kif wisq tajjeb gie espress, "billi hi regola ta' interpretazzjoni illi ebda ligi ma ghandha titqies kontradittorja fiha nfisha, meta jkun hemm dubju fuq hekk, huwa kompitu tal-gudikant li jindaga u jinterpreta s-sens skond l-intenzjoni tal-legislatur, u b'quddiem ghajnejh ir-ragunijiet li geghlu lil-legislatur jaddotta l-ligi. Il-gudikant ghalhekk ghandu jirrikorri ghal "mens legis" biex jaghti dik l-interpretazzjoni li tikkorrispondi ghall-ispirtu nformatur tal-ligi" ("***Kollez. Vol. XXXVII pl p1 79***)."*

"Naturalment, u kif inghad fil-kaz ***Dr Charles Galea noe vs Franca Pia di Donna deciz fis-17 ta' Marzu 2003***[17]*, il-Qorti -*

"…ghandha taghti lill-kliem espress tal-ligi s-sinifikat naturali u ordinarju tieghu. Din wara kollox hi l-ewwel u l-iprem regola tal-interpretazzjoni."

*"***Ir-regolament 110 tal-L.S. 174.01*** jipprovdi hekk -*

"Hlief meta s-Segretarju Permanenti responsabbli ghad-dipartiment interessat jordna mod iehor, oggetti ta` hazniet zejda msemmija taht ir-regolament 104, ghandhom jitnehhew mid-Direttur tal-Kuntratti wara li dan ikun hareg sejha pubblika ghall-offerti:

Izda:

oggetti ta` hazna li meta jigu raggruppati skont il-kategorija li lilha jappartjenu jkollhom valur stmat li ma jaqbizx sebgha u erbghin elf euro (€47,000) ghal kull grupp jistghu jitnehhew dipartimentalment hekk kif jista` jigi approvat mis-Segretarju Permanenti responsabbli ghad-dipartiment interessat wara sejha pubblika jew dipartimentali ghall-offerti;

oggetti ta` hazna li meta jigu raggruppati skont il-kategorija li lilha jappartjenu jkollhom valur stmat li ma jaqbizax sitt elef euro (€6000) ghal kull grupp jistghu wkoll jitnehhew dipartimentalment fid-diskrezzjoni tas-Segretarju Permanenti responsabbli ghad-dipartiment interessat wara li jkunu ngabru mhux anqas minn hames kwotazzjonijiet mis-suq liberu;

oggetti ta` hazna li meta jigu raggruppati skont il-kategorija li lilha jappartjenu jkollhom valur stmat li ma jaqbizx elf u mitejn euro (€1,200) ghal kull grupp jistghu wkoll jitnehhew dipartimentalment fid-diskrezzjoni tal-Kap tad-dipartiment interessat:

[17] App Nru 178/00

> *Izda wkoll, f`kull kaz, ebda ufficjal pubbliku m`ghandu jithalla jikkwota jew jitfa` offerti biex jakkwista oggetti bhal dawk sew direttament jew indirettament."*

"Imbaghad ***ir-regolament 104*** *li ghalih jirreferi r-regolament appena citat jipprovdi kif gej:-*

> *"Ghall-fini ta` din it-taqsima, "hazniet" ghandha tinkludi provvisti ta` xorta generali mehtiega ghal xogholijiet u servizzi ordinarji li jsiru matul il-kors ta` sena finanzjarja, oggetti jew apparat li jitqiesu li jkunu zejda, u oggetti li ma jkunux prattikabbli li jigu msewwijin jew li ma jistghux jittejbu."*

"L-atturi jargumentaw[18] *li l-projbizzjoni ta' dan ir-regolament biex ufficjali pubblici ma jippartecipawx fi process t'akkwist ta' hazniet zejda tad-Dipartimenti tal-Gvern ma tapplikax ghall-kaz tal-lum peress li din id-dispozizzjoni tal-ligi tghodd biss meta l-oggetti msemmija jkunu ser jitnehhew b'mod ragruppat permezz ta' kwotazzjonijiet jew sejhiet pubblici ghall-offerti. Fil-fehma tal-atturi, la bejgh bl-irkant ma huwhiex kontemplat f'dan ir-regolament, il-projbizzjoni msemmija fih ma tistax tigi estiza ghall-partecipazzjoni ta' ufficjali pubblici meta l-oggetti li jkunu proprjeta' ta' jew fil-pussess tad-Dipartiment ikunu ser jitnehhew bl-irkant.*

"L-atturi jissenjalaw ukoll dak li huma jsejhu nuqqasijiet/konfuzjoni fit-traduzzjoni mill-Malti ghall-Ingliz ta' certu kliem tar-regolament 110 fejn ir-referenza ghal kelma "auction" fil-verzjoni ngliza mkien ma ssib postha bhala verzjoni "rkant" fit-test Malti.

"Ghall-atturi, dak li r-regolament 110 irid jipprevjeni hi sitwazzjoni ta' kunflitt ta' nteress potenzjali fejn tigi leza t-trasparenza ta' hazniet f'sitwazzjonijiet fejn ufficjal pubbliku jista' jkun edott minn informazzjoni nterna li tista' tagevolah fil-prezz idoneju ta' l-oggett mahzun meta jkun hemm sejha pubblika ghall-offerti. Ix-xenarju fil-kaz ta' rkant pubbliku pero' huwa kompletament differenti.

"Il-konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti invece jirribattu li r-regolament 110 jipprovdi li l-hazniet zejda tad-Dipartimenti tal-Gvern jistghu jitnehhew b'zewg modi: jew (a) wara li tinhareg sejha pubblika ghall-offerti mid-Direttur tal-Kuntratti; jew (b) bil-mod kif is-Segretarju Permanenti responsabbli ghad-Dipartiment partikolari jordna li l-hazniet ghandhom jitnehhew. F'dan il-kaz, huma jghidu li s-Segretarju Permanenti ghazel li l-hazniet jitnehhew b'irkant pubbliku u mhux b'tender.

"Il-konvenuti jkomplu jispjegaw li l-ewwel proviso tal-istess Regolament jahseb ghall-mod ta' tnehhija ta' hazniet meta dawn

[18] Nota ta' Sottomissjonijiet a fol 101 *et seq*

ikunu permezz ta' sejha pubblika ghall-offerti. Ikomplu jargumentaw li fit-tieni proviso tieghu, ir-regolament jghid li "f'kull kaz" ta' tnehhija ta' hazniet u cioe' kemm jekk dawn jitnehhew permezz ta' tender jew b'mod iehor skont kif deciz mis-Segretarju Permanenti, ebda ufficjal pubbliku m'ghandu jithalla jikkwota jew jitfa' l-offerti tieghu biex jakkwista dawk l-oggetti, kemm b'mod dirett u anke ndirett. Ghall-konvenuti, l-uzu tal-kliem "f'kull kaz" juri li d-divjet fuq l-ufficjali pubblici japplika ghal kull tip ta' tnehhija u mhux limitatament ghal tnehhija permezz ta' sejha pubblika ghall-offerti. Il-konvenuti jsostnu illi li kieku dan it-tieni proviso kien intiz li japplika biss f'kaz ta' tnehhija permezz ta' sejha pubblika ghall-offerti, tali limitazzjoni kienet tigi stipulata espressament. Haga li ma saritx.

"Fil-fehma tal-konvenuti, ir-ratio legis wara din it-tip ta' projbizzjoni huwa l-eradikazzjoni ta' kull kunflitt ta' nteress li jista' jkollhom ufficjali pubblici fl-isfera tal-amministrazzjoni pubblika bil-punto temporis ikun il-koncepiment u cioe' fl-ghazla u d-determinazzjoni ta' dak li huwa effettivament "hazna" a tenur tar-regolament 104. Huma jsostnu li l-ghan tal-projbizzjoni hu li ebda ufficjal pubbliku ma jaqa' fit-tentazzjoni li jikklassifika oggett bhala hazna zejda skont ir-Regolament 104 u dan ghall-ghan ahhari li jakkwista tali oggett b'valur ridott jew bic-certezza li jakkwista tali oggett.

"Esposti l-pozizzjonijiet rispettivi tal-partijiet il-Qorti sejra tghaddi ghall-evalwazzjoni ta' dan ir-regolament 110.

"Fl-ewwel lok u a skans ta' kull ekwivoku, il-Qorti ma hijiex sejra taghti piz lid-dicitura "auction" fit-test ingliz tar-regolament de quo u dan ghal zewg ragunijiet: (i) f'kaz ta' kunflitt huwa dejjem it-test Malti li jipprevali, u fit-test malti ma hemm ebda referenza ghal kelma "rkant"; u (ii) huwa evidenti li l-uzu tal-kelma "auction" uzata fit-test ingliz hija f'kunflitt mat-traduzzjoni tal-istess kelma maltija f'parti ohra tat-test. Dan peress li filwaqt li fl-ewwel parti tar-regolament il-kliem "sejha pubblika ghall-offerti" hija (korrettement) tradotta bhala "public call for tenders", fil-paragrafu mmedjat ta' wara, (l-ewwel proviso), l-istess kelma Maltija "sejha pubblika jew dipartimentali ghall-offerti" hija tradotta (erroneament) bhala "<u>an auction</u> or a departmental call for tender". Huwa car ghalhekk li l-uzu tal-kelma "auction" fit-test ingliz hija frott ta' zball tat-traduzzjoni peress li sejha pubblika ghall-offerti, li huwa process interament differenti minn irkant pubbliku ma jista' qatt jigi tradott bhala "auction."

"Fit-tieni lok, il-Qorti tqis li huwa pacifiku bejn il-partijiet li r-regolament 110 tal-L.S. 174.01 jirregola zgur it-tnehhija ta' hazniet zejda permezz ta' sejha pubblika ghall-offerti. Infatti, ir-regolament jipprovdi b'mod dettaljat il-process li bih ghandhom jitnehhew il-hazniet zejda permess ta' tali sejha. Naturalment, u meta l-valur tal-hazniet ikun wiehed sostanzjali, huwa d-Direttur tal-Kuntratti li ghandu jmexxi l-process tat-tenders, filwaqt li mbaghad kif hemm stipulat fl-ewwel proviso, skont il-

valur tal-hazniet ragruppati, il-process jitmexxa Dipartimentalment skont il-proceduri ndikati.

"Huwa pacifiku wkoll bejn il-partijiet li l-projbizzjoni tal-ufficjali pubblici milli jippartecipaw f'tali sejhiet pubblici ghall-offerti hija projbita kemm direttament u ndirettament.

"Il-punt ta' divergenza bejniethom huwa jekk tali projbizzjoni hijiex ukoll estiza ghar-rigward ta' tnehhija ta' hazniet zejda permezz ta' bejgh bl-irkant, "auction".

"Wara li l-Qorti ezaminat bir-reqqa l-kuntest shih ta' dan ir-regolament 110 hija ssib li l-atturi ghandhom ragun jargumentaw li l-projbizzjoni ghall-partecipazzjoni tal-ufficjali pubblici ma tistax titqies li tapplika ghall-process ta' tnehhija ta' oggetti permezz ta' rkant pubbliku. Huwa minnu li fil-bidu tieghu ir-regolament 110 isemmi li s-Segretarju Permanenti jista' jordna mod iehor minn dak provdut fir-rigward ta' tnehhija ta' hazniet permezz ta' sejhiet pubblici ghall-offerti. Izda huwa car, fil-fehma tal-Qorti, li l-projbizzjoni fil-konfront tal-ufficjali pubblici hija ntiza biss fir-rigward tas-sejhiet pubblici ghall-offerti li dwarhom jitkellem ir-regolament. Dan huwa manifest mid-dicitura stess uzata mit-tieni proviso:

> *"Izda wkoll, f`kull kaz, ebda ufficjal pubbliku m`ghandu **jithalla jikkwota jew jitfa` offerti**[19] biex jakkwista oggetti bhal dawk sew direttament jew indirettament."*

*"Il-kliem uzat fejn l-ufficjal pubbliku m'ghandux jithalla "**jikkwota**" huwa evidentement abbinat ma' u riferibbli ghall-paragrafu (b) tal-ewwel proviso tar-regolament fejn fir-rigward ta' oggetti ta` hazna li meta jigu ragruppati skont il-kategorija li lilha jappartjenu jkollhom valur stmat li ma jaqbizx sitt elef euro (€6000) ghal kull grupp, dawn jistghu wkoll jitnehhew dipartimentalment fid-diskrezzjoni tas-Segretarju Permanenti responsabbli ghad-dipartiment interessat wara li jkunu ngabru mhux anqas minn hames kwotazzjonijiet mis-suq liberu.*

*"Hija tal-fehma soda din il-Qorti li l-kliem uzat fejn l-ufficjal pubbliku m'ghandux jithalla "**jitfa' offerti**" huwa evidentement abbinat u sinonimu mat-tnehhija tal-hazniet zejda permezz tas-sejhiet pubblici ghall-offerti li ghalihom hemm referenza specifika u dettaljata fir-regolament imsemmi.*

"Tinnota l-Qorti nvece li mkien f'din il-projbizzjoni ma hemm referenza ghal kazijiet ta' bejgh bl-irkant. Addirittura, u kif ben osservaw l-atturi, t-terminologija uzata fil-kuntest ta' bejgh bl-irkant hija ben diversa fejn wiehed ma jitkellimx fuq li wiehed jitfa' "offerti" bhalma jsir fil-kaz tat-

[19] Tipa grassa u sottolinear b'enfasi tal-Qorti

tenders izda fuq li <u>*jaghmel*</u> *"offerta ta' prezz" kif stipulat fir-Regolamenti dwar bejgh b'Irkant Pubbliku*[20].

"Fir-rigward tal-kunflitt ta' nteress li fuqu ghamlu hafna enfasi l-konvenuti, il-Qorti ssib li tali thassib ma ghandux jiffigura fil-kaz tal-bejgh bl-irkant ghax kif inhuwa evidentement maghruf, il-mod kif jitmexxa rkant huwa ferm differenti minn kif jitmexxa tender. F'kaz ta' rkant, il-potenzjali xerrejja, huma min huma, jkunu kollha fl-istess pozizzjoni, u cioe' jaghmlu offerta ta' prezz li tista' tintlaqa' jew ma' tintlaqax skont min joffri l-aktar. Ghalhekk l-argument tal-konvenuti li d-decizjoni originali dwar liema hazniet ghandhom jitnehhew tista' eventwalment tohloq kunflitt ta' nteress meta l-process jasal ghal fazi finali tal-bejgh bl-irkant, hija wahda mgebbda u ma tistax tigi paragunata mal-kunflitt ta' nteress potenzjali fil-kaz ta' sejha pubblika ghall-offerti. Dan ghaliex filwaqt li huwa minnu li fil-kaz ta' sejha pubblika ghall-offerti (tenders) ufficjal pubbliku jista' jottjeni nformazzjoni minn gewwa d-Dipartiment dwar cifri, figuri u offerenti ghat-tenders, ma jistax jinghad l-istess fir-rigward tal-bejgh bl-irkant. Dan peress li f'tali process l-offerta tal-prezz (bid) issir direttament u spontanjament waqt il-bejgh tal-irkant stess u hadd m'ghandu konoxxenza jew garanzija ta' liema ser tkun l-ahjar offerta ta' prezz. Di piu' jinghad ukoll ghal fini tal-kaz odjern, l-auction starting prices, l'hekk imsejjha riserva, ghall-oggetti ntizi li jinbieghu fiz-zewg irkanti in kwistjoni huma diga' stabbiliti u maghrufa u huma l-istess ghal kull min se jithajjar joffri prezz minghajr ebda distinzjoni. Di piu l-irkantatur zgur li jkollu influenza konsiderevoli fuq dak li huwa l-prezz idoneju ta' l-oggett intiz ghal irkant u kemm ghandu jigi stmat.

"Dawn il-konsiderazzjonijiet fil-fehma tal-Qorti jgibu fix-xejn id-difiza tal-awtoritajiet konvenuti fir-rigward ghax minn dak li rrizulta, din il-Qorti ma tistax minn jeddha ggebbed l-interpretazzjoni naturali u ordinarja tar-regolament 110 biex tkopri wkoll tnehhija ta' hazniet b'irkant kif inhu l-kaz tal-lum.

"In fine u ghal kull buon fini l-Qorti ma tistax ma tergax temfasizza li filwaqt li r-rapprezentant tad-Dwana xehed f'dawn il-proceduri li t-tnehhija ta' hazniet zejda mid-Dwana ssir permezz ta' rkant pubbliku (public auction), skont id-dokument[21] *li pprezenta (fir-rigward ta' vetturi) ntwera li t-tnehhija ssir permezz ta' tender. Suppost ghalhekk li l-projbizzjoni msemmija fit-tieni proviso tar-regolament 110 ghandha tapplika ghall-ufficjali pubblici kollha. Nonostante dan, l-unika kondizzjoni li kienet giet imposta sabiex jigi evitat kunflitt ta' nteress kienet fuq l-impjegati tad-Dwana u l-familjari mmedjati taghhom. Dan juri wkoll li fil-prattika l-projbizzjoni in kwistjoni, anke fir-rigward ta' sejhiet pubblici ghall-offerti, lanqas biss hi applikata b'mod uniformi skont dan l-istess Regolament.*

[20] L.S. 342.01 – Regolament 7 (4)
[21] Fol 85A suriferit.

“Maghmula dawn l-osservazzjonijiet, il-Qorti tqis li t-tezi tal-atturi timmerita li tigi milqugha.

“Ghall-istess ragunijiet, l-eccezzjonijiet kollha fil-mertu mressqa mill-awtoritajiet konvenuti sejrin jigu respinti.

“Il-Qorti tqis ukoll li in kwantu ma hemm ebda dubju li d-decizjoni li jsiru l-irkanti mpunjati, u d-decizjoni li l-ufficjali pubblici ghandhom ikunu projbiti milli jippartecipaw f’tali rkanti, kienet unikament taz-zewg konvenuti Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti, ghandhom ikunu huma biss li jgorru r-responsabilta’ f’din il-kawza. Infatti kif issottomettew iz-zewg konvenuti l-ohra Pierre Grech Pillow u s-socjeta’ Obelisk Auctions Limited[22], u ma gie kontradett b’ebda prova kuntrarja, ir-rwol taghhom f’dawn l-irkanti kellu jkun biss ta’ rkantaturi biex ibieghu l-oggetti indikati lilhom mill-awtoritajiet konvenuti.

“Ikkunsidrat:

“Imiss issa jigu kkunsidrati t-talbiet tal-atturi.

*“Fid-dawl ta’ dak appena deciz, l-akkoljiment tal-**ewwel talba** huwa meritat ghax ma ntweriet ebda raguni valida li tiggustifika d-decizjoni amministrattiva li ufficjali pubblici ma jithallewx jippartecipaw f’dawn iz-zewg irkanti. Dan iwassal ghall-konkluzjoni li a tenur tal-artikolu 469A (1) (b) (ii) u (iii) tal-Kap 12 l-projbizzjoni mposta fuq l-atturi hija ultra vires ghax hija:*

*“ii. **abusiva** peress li l-awtoritajiet kompetenti ma kellhom ebda setgha mill-ligi (li huma stess invokaw a favur taghhom) biex jeskludu lill-atturi mill-partecipazzjoni fl-irkanti msemmija b’dana li l-ghemil amministrattiv sar għal għanijiet mhux xierqa u ssejjes fuq konsiderazzjonijiet mhux rilevanti.*

*“iii. **illegali** ghax ma hemm ebda ligi li ttihom il-poter li jiehdu l-mizura li hadu fil-konfront tal-atturi.*

“Madanakollu, il-Qorti mhijiex sejra tidhol fil-kwistjoni dwar jekk l-eghmil amministrattiv lamentat huwhiex wiehed diskriminatorju peress li tali materja hija wahda riservata ghall-Qrati fil-vesti kostituzzjonali fi proceduri fejn jigu mistharrga allegat ksur ta’ drittijiet fundamentali.

*“Dwar **it-tieni u t-tielet talba attrici**, mill-mod kif gew redatti dawn ma jistghux jintlaqghu in kwantu fi proceduri ta’ stharrig gudizzjarju ta’ eghmil amministrattiv il-Qorti, f’kaz bhal tallum fejn tkun diga’ ttiehdet decizjoni amministrattiva, l-aktar li tista’ taghmel il-Qorti huwa li thassar id-decizjoni amministrattiva izda ma tistax tuzurpa d-diskrezzjoni tad-Dipartiment u tiddeciedi hi minflok x’ghandu jsir.*

[22] Nota ta’ Sottomissjonijiet a fol 120

"Kif inghad fil-kaz ***Reginald Fava pro et noe v. Supretendent tas-Sahha Pubblika noe et*** *deciz 11 ta' Mejju 2010*[23]*–*

> *"Din il-Qorti, pero`, trid tirrimarka, anke biex jigu evitati malintizi 'l quddiem f'kaz ta' cirkostanzi simili, li hi ma taqbilx mal-mod kif l-ewwel Qorti pprovdiet rimedju. F'kaz li l-qrati ordinarji jigu mitluba jistharrgu ghemil amministrattiv, il-kompetenza taghhom hi limitata biex tordna li tittiehed decizjoni jew biex thassar dik l-istess decizjoni, pero` ma jaslu qatt biex huma stess jiehdu d-decizjoni flok l-awtorita` kompetenti. Jekk ligi tvesti diskrezzjoni f'xi awtorita`, hija dik l-awtorita` li trid tuza dik id-diskrezzjoni u tiehu d-decizjoni; jekk id-decizjoni li tittiehed tigi mhassra, il-kwistjoni tigi rimessa mill-gdid lill-awtorita` biex dik tiehu ddecizjoni taghha kif suppost u fit-terminu tal-kunsiderazzjonijiet kollha rilevanti. Jekk l-awtorita` ma tiehux decizjoni tista' tigi mgieghla taghmel dan, u jista' jigi indikat lilha li r-ragunijiet ghaliex kienet qed tittituba milli tiehu decizjoni ma kienux relevanti; pero` finalment hija dik l-awtorita` li trid tiehu d-decizjoni mhux il-Qorti. Hekk fil-kawza* ***'Grech v. Ministru tax-Xoghlijiet et'*** *deciza minn din il-Qorti (diversament komposta) fid-29 ta' Jannar 1996 intqal illi:*
>
> *"... il-Qrati fil-funzjoni taghhom ta' judicial review tal-operat tal-Ezekuttiv ghandhom iva d-dritt li jiddeciedu li att partikolari tal-Ezekuttiv ikun null u bla effett izda m'ghandhom qatt id-dritt li jissostitwixxu d-diskrezzjoni rizervata lill-Ezekuttiv b'dik taghhom."*

*"****Ir-raba' talba*** *tal-atturi hija gustifikata u ghalhekk sejra tintlaqa'*";

3. L-intimati Kummissarju tal-Pulizija u s-Segretarju Permanenti (minn issa 'l hemm imsejħin "l-appellanti") appellaw mill-imsemmija sentenza b'Rikors tal-Appell imressaq fit-12 ta' Ġunju, 2017, u li bih u għar-raġunijiet li jissemmew fih, talbu li din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha safejn ċaħdet it-tieni u t-tielet talbiet attriċi u tħassarha safejn laqgħet it-talbiet attriċi l-oħrajn, bl-ispejjeż kontra l-atturi (minn issa 'l hemm imsejħin "l-appellati");

[23] App Nru 278/10

4. B’risposta mressqa fit-3 ta’ Lulju, 2017, l-appellati laqgħu għall-appell billi qalu li ma jistħoqqlux jintlaqa’ u li s-sentenza appellata għandha tkun konfermata bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-appellanti, filwaqt li rriferew għall-provvediment mogħti mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili meta laqgħet it-talba tagħhom għall-ħruġ tal-Mandat ta’ Inibizzjoni u għall-atti tal-kawża, b’mod partikolari għan-nota ta’ sottomissjonijiet tagħhom;

5. Semgħet it-trattazzjoni tal-appell mill-avukati tal-partijiet;

6. Rat l-atti kollha tal-kawża;

7. Rat id-degriet tagħha tat-13 ta’ Novembru, 2018, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

8. Din hija kawża ta’ stħarriġ ġudizzjarju minn deċiżjoni (aktar ’il quddiem imsejħa “d-deċiżjoni”) meħuda mill-appellanti li biha uffiċjali pubbliċi ma kinux tħallew jitfgħu offerti f’bejgħ b’irkant ta’ vetturi u opri tal-baħar u ta’ armi li kienu f’xi żmien jintużaw mill-Korp tal-Pulizija jew fil-pussess tal-imsemmi Korp wara li kienu konfiskati. Dik id-deċiżjoni

ttieħdet fuq is-saħħa ta' dispożizzjoni li titkellem dwar tneħħija ta' ħażniet b'offerti taħt ir-Regolamenti dwar il-Finanzi Ġenerali[24];

9. Illi l-appellati (li huma l-Assoċjazzjoni li tirrappreżenta lill-membri tal-Korp tal-Pulizija u żewġ uffiċjali pubbliċi) fetħu kawża biex iwaqqgħu l-imsemmija deċiżjoni u dan wara li kienu talbu u kisbu l-ħruġ favurihom ta' Mandat ta' Inibizzjoni li żamm milli jsiru l-imsemmija rkanti jekk kemm-il darba ma jitħallewx joffru wkoll uffiċjali pubbliċi. L-appellati jgħidu li d-dispożizzjoni li fuqha ttieħdet id-deċiżjoni tgħodd biss meta l-ħwejjeġ żejda maħżuna ('*surplus store items*') jkunu se jitneħħew flimkien permezz ta' sejħa għall-offerti, iżda mhux meta dawk il-ħwejjeġ ikunu sejrin jinbiegħu għal rashom f'irkant;

10. Illi jidher li l-kwestjoni kollha li toħroġ mill-atti ta' din il-kawża tintrabat mat-tifsira li l-partijiet jagħtu lid-dispożizzjoni tar-regolament relattiv. L-intimati appellanti jagħmluha ċara li d-deċiżjoni kienet imsejsa fuq x'kien jgħid ir-regolament 110 tal-Avviż Legali 40 tal-1966. L-appellanti jgħidu li ċ-ċaħda lill-uffiċjali pubbliċi kif imsemmija fit-tieni *proviso* ta' dak ir-regolament tgħodd kemm jekk it-tneħħija ta' ħwejjeġ żejda maħżuna ssir b'sejħa għall-offerti u kif ukoll jekk issir "mod ieħor" kif jista' jiddeċiedi s-Segretarju Permanenti skond is-sub-regolament wieħed (1) tal-istess regolament. Bil-kliem "mod ieħor" l-appellanti

[24] Reg. 110 tal-A.L. 40 tal-1966 illum sostitwit, b'xi bidliet, bir-reg. 108 tal-A.L. 100 tal-2017 (L.S. 174.01)

jinkludu fejn is-Segretarju Permanenti jkun għażel li t-tneħħija ta' dawk il-ħażniet issir b'irkant. Min-naħa l-oħra, l-appellati jisħqu li d-dispożizzjonijiet kollha tar-regolament 110 jgħoddu biss fejn it-tneħħija ssir b'sejħa għal offerti billi dak ir-regolament ma jitkellem qatt dwar irkant. Għalhekk, l-appellati jgħidu li ladarba ċ-ċaħda milli uffiċjali pubbliċi jitħallew jieħdu sehem tgħodd biss fejn it-tneħħija tal-ħwejjeġ żejda ssir b'sejħa għall-offerti dwar il-lottijiet ta' oġġetti bħal dawk (il-kelma wżata mir-Regolamenti hija '*raggruppati*'), ma huwiex sewwa li jiċċaħħdu milli jikkonkorru meta t-tneħħija tal-istess ħwejjeġ issir b'irkant tagħhom għal rashom;

11. Illi l-Qorti tosserva, qabel xejn, li sa dakinhar li ngħatat is-sentenza appellata, l-imsemmi regolament ma kienx għadu fis-seħħ minħabba li r-Regolamenti dwar il-Finanzi Ġenerali maħruġa bis-saħħa tal-Avviż Legali 40 tal-1966 inbidlu bir-Regolamenti dwar il-Finanzi Ġenerali maħruġa bl-Avviż Legali 100 tal-2017 li ħassru 'l dawk ta' qabilhom. Madankollu, fid-dispożizzjoni transitorja tagħhom jingħad ċar u tond li "*Meta proċedimenti jkunu nbdew bħala riżultat tal-ksur tar-Regolamenti dwar il-Finanzi Ġenerali, u ma jkunux intemmew fid-data tal-bidu fis-seħħ ta' dawn ir-Regolamenti, dawk il-proċedimenti għandhom jitkomplew u jintemmu taħt u skont ir-Regolamenti dwar il-*

Finanzi Ġenerali, bħallikieku r-regolamenti msemmija ma kinux ġew revokati. .. ..”[25];

12. Illi l-aggravji tal-appellanti mis-sentenza appellata huma dawn: (i) li l-ewwel Qorti kienet żbaljata fl-interpretazzjoni tagħha tar-regolament 110 tar-Regolamenti dwar il-Finanzi Ġenerali u (ii) li l-ewwel Qorti ma kinitx korretta meta ikkonkludiet li l-egħmil tagħhom kien jammonta għal egħmil amministrattiv sabbuživ kontra l-artikolu 469A(1)(b)(iii) u (iv) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta’ Malta. Il-Qorti sejra tqis dawn iż-żewġ aggravji fl-ordni li tressqu;

13. Illi safejn jirrigwarda l-**ewwel aggravju** huma jtennu dak li semmew kemm fit-Tweġiba Maħlufa[26] tagħhom u kif ukoll fin-Nota ta’ Sottomissjonijiet[27] tagħhom quddiem l-ewwel Qorti dwar is-setgħat li r-Regolamenti jagħtu lill-appellant Segretarju Permanenti biex jordna kif imisshom jitneħħew ħwejjeġ żejda dipartimentali. Huma jgħidu li t-tifsira mogħtija għall-kliem “jitħalla jikkwota jew jitfa’ offerta” mogħtija mill-ewwel Qorti hija waħda maqlugħa mill-kuntest tagħhom u *ad litteram*, għaliex ukoll meta jkun hemm irkant wieħed jitfa’ offerta meta jikkonkorri ma’ oħrajn. Fil-qosor, huma jgħidu li t-tieni *proviso* tar-regolament jgħodd għal kull mod li bih jitneħħew il-ħwejjeġ żejda dipartimentali;

[25] Reg. 112(2) tal-L.S. 174.01
[26] Ir-raba’ eċċezzjoni tagħhom f’paġ. 24 tal-proċess
[27] Paġġ. 112 – 4 tal-proċess

14. Illi l-Qorti jidhrilha li dan l-aggravju mhuwiex mistħoqq u l-appellanti ma ġabu l-ebda argument ġdid biex isostnuh u li ma kinux diġà ressquh quddiem l-ewwel Qorti;

15. Illi din il-Qorti tibda biex tgħid li jidhrilha li t-tifsira li għamlet l-ewwel Qorti dwar it-tħaddim tar-regolament rilevanti hija waħda korretta u mirquma għaliex tħaddan eżerċizzju xieraq tal-ispirtu u l-għan tar-Regolamenti u, fuq kollox, tal-post tar-regolament rilevanti fil-qafas tiegħu. Minbarra dan, meta l-appellanti ressqu provi ta' x'jiġri f'dipartimenti oħrajn meta jkun hemm irkant ta' ħwejjeġ għat-tneħħija b'irkant, il-prova miġjuba kienet kontra t-teżi tal-appellanti, għaliex lanqas hemm ma tirriżulta t-tbarrija ġenerali milli jieħdu sehem f'tali rkanti lill-uffiċjali pubbliċi kollha. Fit-tielet lok, il-Qorti jidhrilha li l-kliem "f'kull każ" li jinsabu fit-tieni *proviso* tar-regolament jirreferu għall-modi ta' tneħħija maħsuba fl-ewwel *proviso* tal-istess regolament u mhux għal xi modi oħrajn ta' tneħħija li mhumiex maħsuba fih. F'dan ir-rigward, din il-Qorti taqbel mat-tifsira mogħtja mill-ewwel Qorti li l-kliem "jitħalla jikkwota jew jitfa' offerti" tgħodd biss għal ċirkostanza fejn issir sejħa għal offerti u ma tiġborx fiha tneħħija b'irkant pubbliku. Fir-raba' lok, il-Qorti hija tal-fehma li jekk is-Segretarju Permanenti jordna li t-tneħħija tal-ħwejjeġ żejda ssir mod ieħor minbarra b'sejħa għall-offerti, id-dispożizzjonijiet tar-regolament ma jibqgħux jgħoddu aktar għal tneħħija

bħal dik u għalhekk[28], lanqas il-projbizzjoni li tinsab fit-tieni *proviso* ma jibqgħalha għalfejn tibqa' tgħodd;

16. Ili għalhekk il-Qorti qiegħda tiċħad l-ewwel aggravju;

17. Illi fit-**tieni aggravju** tagħhom l-appellanti jilmintaw li l-ewwel Qorti qieset id-deċiżjoni bħala egħmil amministrattiv abbużiv bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 469A(1)(b)(iii) u (iv) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili. Huma jgħidu li d-deċiżjoni ma kienet bl-ebda mod irraġonevoli u lanqas ma saret għal għanijiet mhux xierqa jew issejset fuq kunsiderazzjonijiet mhux rilevanti. Huma jgħidu li d-deċiżjoni li ma jħallux uffiċjali pubbliċi jieħdu sehem fl-irkant kienet dettata mill-projbizzjoni ġenerali li tinsab fir-regolament 110. Dwar jekk id-deċiżjoni kinitx meħuda bi ksur tal-liġi, l-appellanti jgħidu li t-test innifsu tar-regolament jagħti diskrezzjoni biss dwar l-għażla li ssir għall-mod kif it-tneħħija tal-ħwejjeġ maħżuna żejda; ma tagħtix għażla dwar min jista' jieħu sehem fil-proċess ta' tneħħija bħal dik. Għalhekk, is-Segretarju appellant ma jistax jingħad li eżerċita diskrezzjoni meta applika d-dispożizzjonijiet tat-tieni *proviso* li jgħodd għal kull mod li bih jitneħħew ħwejjeġ żejda bħal dawk;

[28] Ta' min jgħid li n-nota marġinali tar-regolament (kemm fil-verżjoni maltija u dik fl-ilsien ingliż) titkellem dwar "tneħħija ta' ħażniet b'offert" u "disposal of stores by tender". Għalkemm nota marġinali ma hijiex biżżejjed biex tfisser il-liġi li għaliha tirreferi, madankollu taf tirrifletti l-ħsieb tal-leġislatur għad-dispożizzjoni legali korrispondenti

18. Illi ladarba ma hemm l-ebda dubju li l-azzjoni mnedija mill-appellati kienet waħda ta' stħarriġ ġudizzjarju ta' egħmil amministrattiv, għall-finijiet tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 469A(2) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta d-deċiżjoni kienet taqa' sewwasew fit-tifsira li l-liġi tagħti dwar x'inhu 'egħmil amministrattiv'. Bħala deċiżjoni meħuda mill-appellanti bħala awtorità pubblika ħadet ukoll il-kwalità ta' att amministrattiv. Irid jingħad li l-ewwel Qorti ma sabet l-ebda ħtija fl-appellanti safejn id-deċiżjoni li ttieħdet kienet fis-sens li l-ħwejjeġ żejda maħżuna jinbiegħu b'irkant. Dik id-diskrezzjoni bl-ebda mod ma kienet abbużiva, għaliex il-liġi nnifisha tippermettiha u għaliex taqa' fis-setgħat diskrezzjonali ta' min ħadha. Dak li l-ewwel Qorti jidher li iċċensurat kien il-fatt li, mat-teħid tad-deċiżjoni li t-tneħħija tal-żwejjeġ żejda ssir b'irkant, żdiedet id-deċiżjoni li uffiċjali pubbliċi ma setgħux jieħdu sehem. Lil hinn minn x'kienet il-fehma tal-appellanti dwar it-tifsira xierqa tar-regolamenti, huma jikkonfermaw li d-deċiżjoni saret bi tħaddim ta' dak li dehrilhom kienet tipprovdi l-liġi fl-imsemmija regolamenti. Kif ingħad qabel f'din is-sentenza, dik id-deċiżjoni kienet waħda li l-liġi ma treġix u dan qalitu b'mod ċar l-ewwel Qorti wkoll. Ladarba l-projbizzjoni tal-liġi ma kinitx tgħodd fejn it-tneħħija ta' ħwejjeġ żejda maħżuna ssir b'irkant pubbliku, mela waħedha titnissel il-kawżali ta' egħmil amministrattiv imwettaq bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 469A(1)(b)(iv) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

19. Illi fuq is-saħħa ta' din il-kunsiderazzjoni ta' dritt, għandu jirriżulta li dan l-aggravju tal-appellanti ma huwiex mistħoqq u għalhekk il-Qorti sejra tiċħdu wkoll;

20. Illi billi ma sar l-ebda appell minn dik il-parti tas-sentenza appellata li ċaħdet it-tieni u t-tielet talbiet attriċi u lanqas minn dik il-parti li sabet li l-imħarrkin l-oħrajn – Pierre Grech Pillow u Obelisk Auctions Limited, li t-tnejn baqgħu kontumaċi – ma għandhom jerfgħu l-ebda ħtija għat-teħid tad-deċiżjoni, il-Qorti qiegħda tqis li f'dak ir-rigward is-sentenza appellata kienet għaddiet f'ġudikat;

Decide:

21. Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-appell tal-intimati Kummissarju tal-Pulizija u Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Intern u s-Sigurtà Nazzjonali u tikkonferma għal kollox is-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fid-29 ta' Mejju, 2015, fil-kawża fl-ismijiet premessi, bl-**ispejjeż** taż-żewġ istanzi kontra l-appellanti.

Joseph Azzopardi Prim Imhallef	Joseph R. Micallef Imhallef	Tonio Mallia Imhallef

Deputat Registratur
rm